

Hinkupäivät Vantaalla

3.5.2023

Jari Viinanen, vs.ympäristöjohtaja

Vantaa Hinkuun 2021

- Vantaa liittyi Hinku-verkostoon 30.11.2021.
- Ainoa PKS-kaupunki.
- Vantaa oli 75. Hinku-kunta. Nyt 96 kuntaa.
- Vantaalla oli valmiiksi hiilineutraalisuustavoite 1990 -2030, jossa valtuusto oli sitoutunut -80 % päästöjen vähentämiseen jo valtuustokaudella 2017-2021.
- Tavoite sisältyy Resurssiviisauden tiekarttaan.
- Päästöjä seurataan vuosittain PKS-Himalaskennalla, jonka juuret on 90-luvulta.
- Vuosittain valmistuu ympäristövastuuraportti, jossa raportoidaan päästöt ja tehdyt toimenpiteet (kaupunkiympäristönlautakunta-KH-KV).

Vantaan sopimukset, sitoumukset ja verkostot

- **YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030**
Äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja kestävä kehitys
- **ICLEI**
Kestävän kehityksen kansainvälinen järjestö
- **Eurocities**
Euroopan suurkaupunkien verkosto
- **Covenant of Mayors for Climate and Energy**
Kaupunkien ja alueiden sitoumus EU:n komission kanssa ilmastopäästöjen vähentämiseksi ja sopeutumisen edistämiseksi
- **CDP-raportointi**
Kansainvälinen raportointi ympäristö- ja ilmastotyöstä
- **Euroopan komission Green City Accord**
Ilman ja veden laatu, kaupunkiluonnon moniluotoisuus, kiertotalous ja jätteiden käsittely sekä melu
- **Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS)**
Vuosille 2017–2025
- **Kuntien ja valtion välisten hankintojen green dealit**
Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa, päästöttömät työmaat, kestävä purkaminen
- **Kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku) -ilmastoverkosto**
ilmastotavoitteiden edistäminen yhteistyössä muiden kuntien kanssa
- **CIRCWASTE-verkosto**
Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteistä kierrätetään 55 %, rakennus- ja purkujätteistä hyödynnetään vähintään 70 % ja jätteiden määrää vähennetään
- **Avia-verkosto**
Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristössä toimivien yritysten, järjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden verkosto hiilineutraaliustavoitteen ja kiertotalouden edistämiseksi

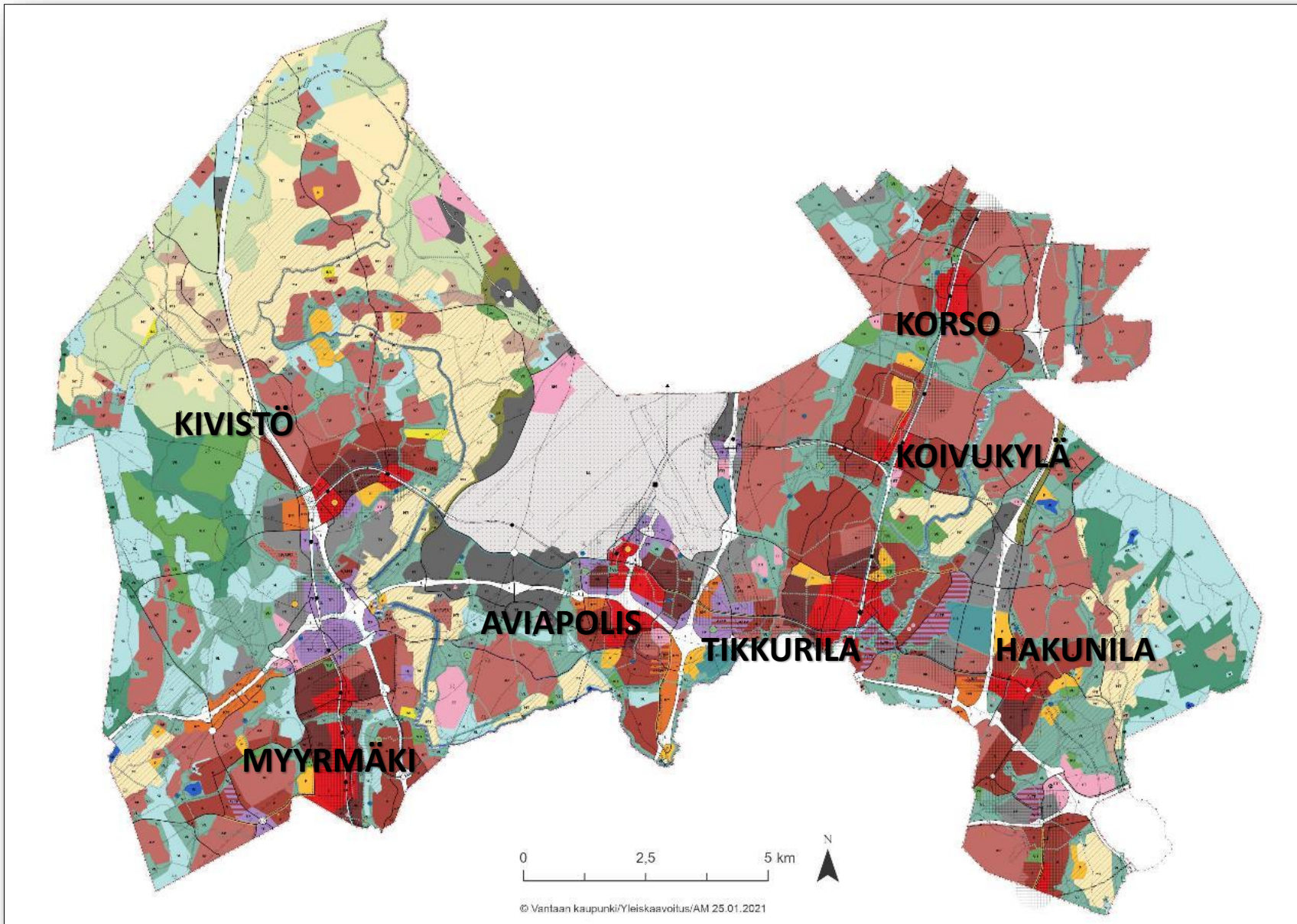
Kaupunkistrategian 2022-2025 painopisteet

**ROHKEA, RENTO JA VIIHTYISÄ VANTAA
ON KESTÄVYYDEN EDELLÄKÄVIJÄ**

Yleiskaava 2020 (YK0048) voimaan 11.1.2023

- Kasvu kestävästi olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.
- Nykyisen kaupunkirakenteen täydentäminen turvaa laajoja viheralue- ja kulttuurimaisemakokonaisuuksia.
- Asukkaita:
 - 1990: 152 272
 - 2022: 242 917 (+ 90 000)
 - 2030: n. 280 000 (+ 37 000)
- 23% vieraskielisiä

Tikkurila

Raideliikenteen keskus

- Joukkoliikenne-hub, joka vahvistaa asemaansa kaupunkikeskuksena.
- Keskusta laajenee Jokiniemeen ja Värитеhtaan alueille.
- Oppimiskampus on yksi Vantaan kärkihankkeista.
- Jokirannasta keidas ja kaupunkilaisten olohuone.
- Tulossa kaupungin uusi toimitalo sekä hyvinvointikeskus.

TIKKURIN KORTTELI

VALMETIN TOIMITILA JOKINIEMESSÄ

OPPIMISKAMPUS

TIKKURILAN JOKIRANTA

Resurssiviisauden tiekartan 2021-2025 päivityksessä tunnistetut haasteet

- ilmastonmuutoksen hälyttävä eteneminen
- luonnon monimuotoisuuden nopea häviäminen
- ilmastonmuutoksen ja luontokadon toinen toistaan vahvistava kehityskulku
- kiertotalouden korostuminen luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta

KV 28.2.2022

Esitetty tavoitteet ja indikaattorit.

Kaksi uutta kaistaa:

- Luonnon monimuotoisuus
- Hiilinielut ja kompensointi

Toimialat toteuttavat Ressua toteutussuunnitelmissa, jotka hyväksyttiin toimialojen joryissä kevään 2022 aikana.

Sisältää hiilibudjetin.

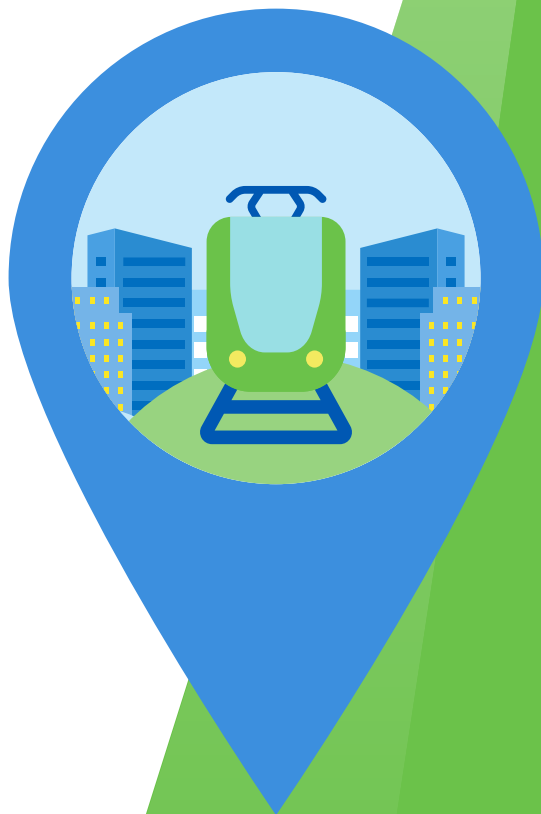

Kaista 1

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen

Resurssiviisaasti toteutettu yhdyskunta-rakenne mahdollistaa vantaalaisille kestävän ja vähäpäästöisen elämäntavan, kestävät liikkumismuodot ja luonnon arvojen turvaamisen.

Maankäyttöratkaisuilla voidaan merkittävästi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä esimerkiksi vaikuttamalla rakennusten energiankulutukseen, uusutuvan energian käyttöön ja liikenneratkaisuihin. Vaikutukset syntyvät viiveellä vuosien kuluttua ja ovat pitkäkestoisia.

Kaistan tavoitteet:

1. Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
2. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
3. Viherrakenne on terveyttä tukeva ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saavutettavuutta.
4. Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle
5. Vähennetään liikkumistarvetta.
6. Edistetään ajoneuvojen vähäpäästöisyyttä ja parannetaan ilmanlaatua.

Kaista 2

Hiilineutraali energia

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat suuren osan Vantaan ilmastopäästöistä. Tavoitteenamme on, että Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.

Energiatehokkuutta parannetaan systemaattisesti niin omissa kiinteistöissä kuin koko kaupunkialueen kiinteistöissä edistäen kiinteistöjen ja asuntojen energiaremontteja. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisiksi energiantuotannon toimijoiksi.

Kaistan tavoitteet:

7. Vähennetään lämmityksen päästöjä.
8. Vähennetään käyttösähkön päästöjä.
9. Lisätään uusiutuvan energian osuutta.

Kaista 3

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Rakennetulla ympäristöllä on ratkaiseva merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä, sillä rakennukset aiheuttavat kolmanneksen Suomen ilmastopäästöistä. Rakennusten elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä rakennusmateriaalien osuus on merkittävä. Merkittäviä päästöjä aiheuttaa myös esirakentaminen.

Vantaa on kasvava kaupunki, jossa sekä rakennetaan että puretaan paljon. Puretun materiaalin uusiokäytön kehittämisellä voidaan vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä sekä kaupungille aiheutuvia kustannuksia. Kaupunki voi myös edistää jakamistalouden kehittämistä toimimalla mahdollistajana ja esimerkkinä omassa toiminnassaan. Jätehuollon kehittämisessä korostetaan aiempaa enemmän kiertotalouden merkitystä jätteen synnyn ehkäisyssä.

Kaistan tavoitteet:

10. Edistetään vähähiilistä rakentamista.
11. Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
12. Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
13. Kehitetään jakamistalouden edellytyksiä.
14. Kehitetään jätehuoltoa kiertotaloutta tukevaksi.

Kaista 4

Monimuotoinen luonto

Luonnon monimuotoisuus on elinehto lajien säilymiselle ja myös välttämätöntä ihmisen hyvinvoinnille. Rikas luontoympäristö tuottaa tärkeitä ekosysteemipalveluita, kuten pölytystä, ilmaston säätelyä ja hiilen sidontaa, puhdasta vettä, tulvasuojaa sekä virkistyspalveluita. Vantaalta löytyy vielä laajojakin metsäalueita samoin kuin erilaisia vesiympäristöjä, etenkin puroja, jotka nekin ovat erityisen arvokkaita luonnon monimuotoisuudelle.

Suurimpia uhkia luonnon monimuotoisuudelle ovat ihmistoiminnan aiheuttama elinympäristöjen häviäminen ja pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien katkeaminen sekä elinympäristöjen laadun heikentyminen, vieraslajien aiheuttama kilpailu, ilmastomuutos sekä ekosysteemien toiminnan heikentyminen. Vantaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on tärkeää suojella luontoa myös kulumiselta.

Kaistan tavoitteet:

15. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
16. Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
17. Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
18. Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto.
19. Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa.
20. Suojellaan luontoa kulumiselta.

Kaista 5

Vastuullinen Vantaa

Vantaan ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää, että kaupungin asukkaat, yritykset ja yhteisöt toimivat vastuullisesti. Tässä kaupunkiorganisaatio voi toimia esimerkkinä, mahdollistajana, viestinviejänä sekä tuomalla esiin uusia tapoja toimia. Viestinnällä ja vuoropuhelulla lisätään ilmastotoimien hyväksyttävyyttä ja avoimuutta.

Kaistan tavoitteet:

21. Ympäristövastuullisuudesta viestitään innostavasti ja mahdollistetaan vuorovaikutteinen osallistuminen.
22. Kasvatetaan ja tuetaan vantaalaisia kestävään elämäntapaan ja ympäristövastuullisuuteen.
23. Vähennetään ruoan ympäristövaikutuksia.
24. Edistetään kaupunkiorganisaation ympäristövastuullisuutta.
25. Edistetään ympäristövastuullisia hankintoja.
26. Edistetään yritysten ja yhteisöjen ympäristövastuullisuutta.

Kaista 6

Hiilinielut ja kompensointi

Hiilineutraalius tarkoittaa, että alueellisesti Vantaalla kasvihuonekaasupäästötase on nolla. Vantaan hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai kompensoida päästövähennystoimia muualla.

Hiilikädenjäljen huomioiminen on myös noussut esille. Mikäli päästövähennyksissä ylitetään 80 prosentin osuus, vähentää se tarvetta hankkia kompensatioita.

Kaistan tavoitteet:

- 27. Koko kaupunkialueen päästöjen kompensointi
- 28. Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen
- 29. Hiilikädenjäljen kasvattaminen ja hiilinegatiivisuuden edistäminen
- 30. Kaupungin omien suorien päästöjen kompensointi

Tavoitteena hiilinegatiivinen kiertotalousenergiayhtiö vuonna 2030

Co2-päästöt / kt

Päästöjen vähentyminen vuoden 2010 tasosta

25%

50%

70%

90%

102%

Jätevoimala

Martinlaakson biovoimala

Jätevoimalan laajennus

Kiinteistökohtaiset lämmitys- ja viilennysratkaisut

Kulutusjoustot ja älykäs ohjaus

Geoterminen lämpölaitos

Hukkalämmön hyödyntäminen

Korkealämpötilalaitos

Lämmön kausivarasto

Sähkölaitteisto

Investointeja uusiutuvan sähkön tuotantoon (2023-2035)*

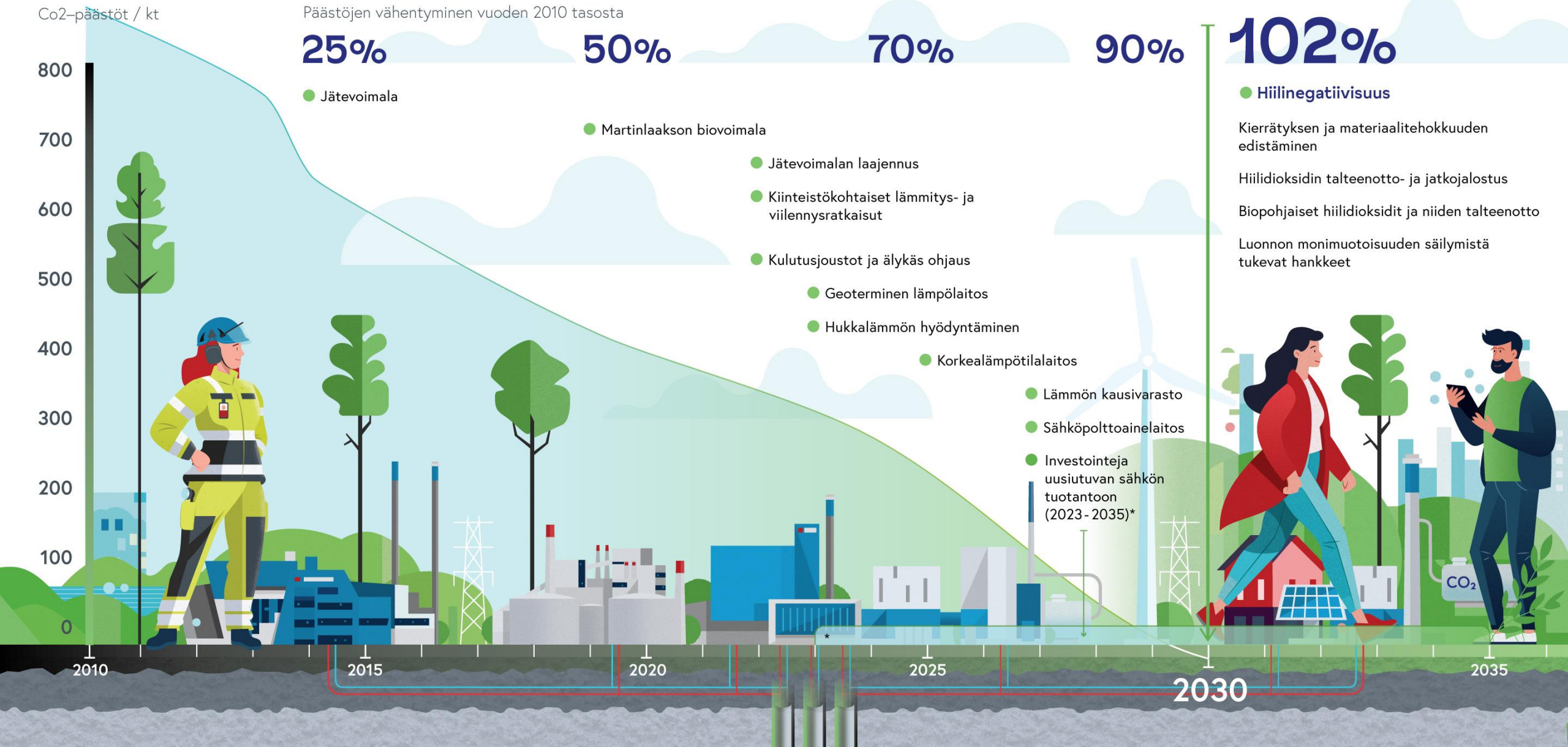
Hiilinegatiivisuus

Kierrätyksen ja materiaalitehokkuuden edistäminen

Hiilidioksidin talteenotto- ja jatkojalostus

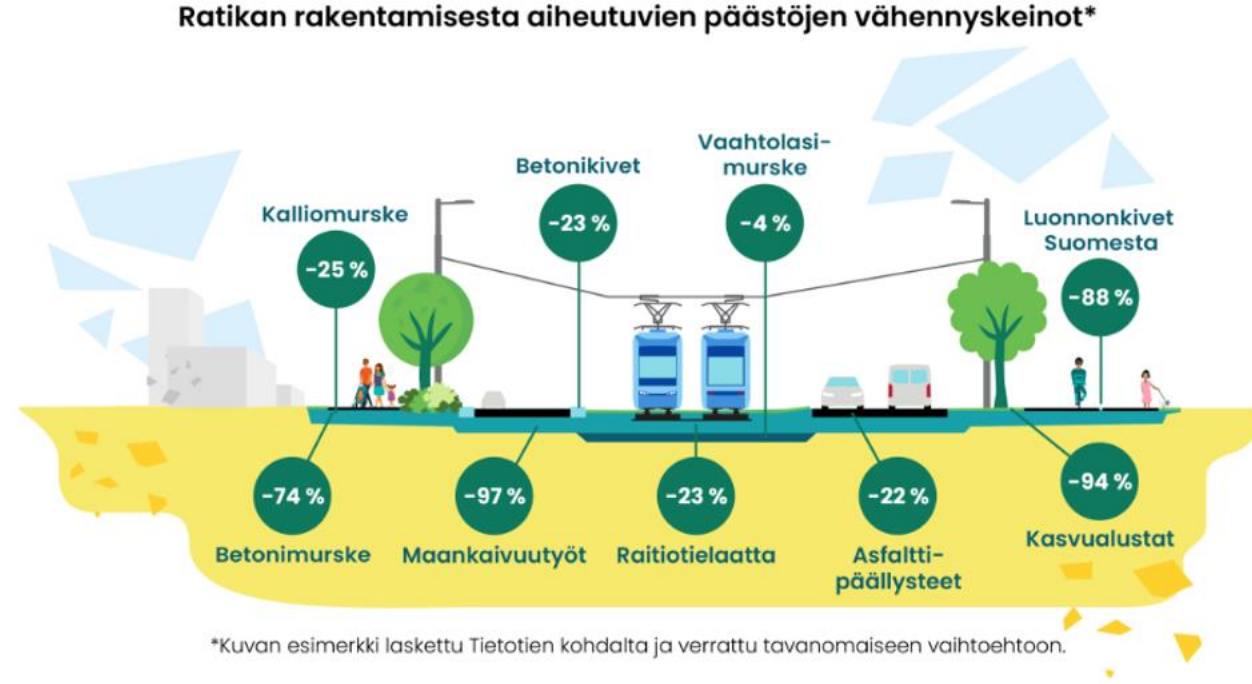
Biopohjaiset hiilidioksidit ja niiden talteenotto

Luonnon monimuotoisuuden säilymistä tukevat hankkeet

Vantaan ratikka

- Vantaan kärkihanke, joka jatkaa kehäradan menestystarinaa.
- 19 km pituinen pikaraitiotie Helsingin Mellunmäestä Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle.
- Mahdollistaa reitin varrelle 60 000 asukasta 30 000 työpaikkaa
- Rakentamispäätös vuoden 2023 aikana.
- Investointi 606 MEUR, josta Vantaan osuus 414 MEUR

Ympäristöjohtamista, sitoumuksia

Vantaa 3:ssa YM:n green dealissa

Kaupunkiympäristölle sertifikaatti ympäristöjohtamisjärjestelmälle

Lounasruoan hiilijalanjälki -30 % -merkki

Raportointi

Vantaan kestävän kehityksen raportti 2009

Vuonna 2022 Vantaa sai A-luokituksen ilmastotyöstä globaalissa [CDP -listalla](#), jossa arvioitiin yli 1000 kaupunkia.

- Ensimmäinen Kestävän kehityksen raportti 2007, joka on nykyisin nimeltään Ympäristövastuuraportti.
- Kuutoskaupunkien yhteisraportti n. 4 vuoden välein,
- SDG-raportti vuonna 2021, 2023
- KETS

Kv raportit:

- CDP 2021, 2022
- SECAP -> CDP

Ympäristövahti-sisäinen raportointi

PowerApps-sovellus Teamsissa, jolla vastuuhenkilöt raportoivat toimenpiteen etenemisen.

Raportoidaan:

- tiekartan tavoitteet 30 kpl ja indikaattorit noin 80
- toimialojen toteutussuunnitelmien toimenpiteet
 - koko kaupunki 248 toimenpidettä
 - josta Kaupunkiympäristön 142.
- Tuotetaan ympäristövastuuraportti Kaupunkiympäristön lautakuntaan (+tiedoksi KH, KV)

Ympäristövahti / Ympäristövahti

Power Apps

Toimenpiteiden haku

Toimenpide: Kaista: Toimiala:

Hae **Tyhjennä haku**

Löytyi **248** hakutulosta.

Kaista: Hiilineutraali energia Vastuuorganisaatio: Kiinteistöt ja tilat/Toimitilajohtaminen Luovutaan öljylämmityksestä esim. seuraavien lämmitysmuotojen avulla: maalämpöjärjestelmät ja kaukolämpö sekä erilaiset lämpöpumppuratkaisut pienemmissä kohteissa, esim. päiväkodeissa.	Toimiala: Kaupunkiympäristö	Päävastuuhenkilö: Sojakka Jussi-Pekka Muut vastuuhenkilöt: Kukkonen Petri Eskelinen Sirpa	+ 🗨
Kaista: Hiilineutraali energia Vastuuorganisaatio: Kaupunkirakenne ja ympäristö/Asemakaavoitus Määritellään tapa ohjata energiatehokkuutta kaavoilla (esimerkiksi prosentuaalinen muutos suhteessa määräysten minimitasoon tai muu vastaava).	Toimiala: Kaupunkiympäristö	Päävastuuhenkilö: Laine Ilkka Muut vastuuhenkilöt: Shala Agon	+ 🗨
Kaista: Hiilineutraali energia Vastuuorganisaatio: Kiinteistöt ja tilat/Toimitilajohtaminen Kiinteistöjen ylläpidon energiaohjausta parannetaan.	Toimiala: Kaupunkiympäristö	Päävastuuhenkilö: Mattila Jari Muut vastuuhenkilöt:	+ 🗨
Kaista: Hiilineutraali energia	Toimiala: Kaupunkiympäristö	Päävastuuhenkilö: Korhonen Janne	+

Ympäristövahti

Ulkoiset sivut (Internet)

- Vantaa.fi, Ilmastotyö Vantaalla -sivustolle linkitetty PowerBI-sovellus, jolla kuka tahansa voi seurata toimenpiteiden etenemistä
- Esitetään hiilineutraalisuustavoiteen eteneminen
- Esitetään keskeisiä indikaattoreita
- Esitetään toteutussuunnitelmien toimenpiteet ja seuranta

Ilmastotyö Vantaalla –nettisivuille upotettu

Vaikuttavia ratkaisuja Vantaalta

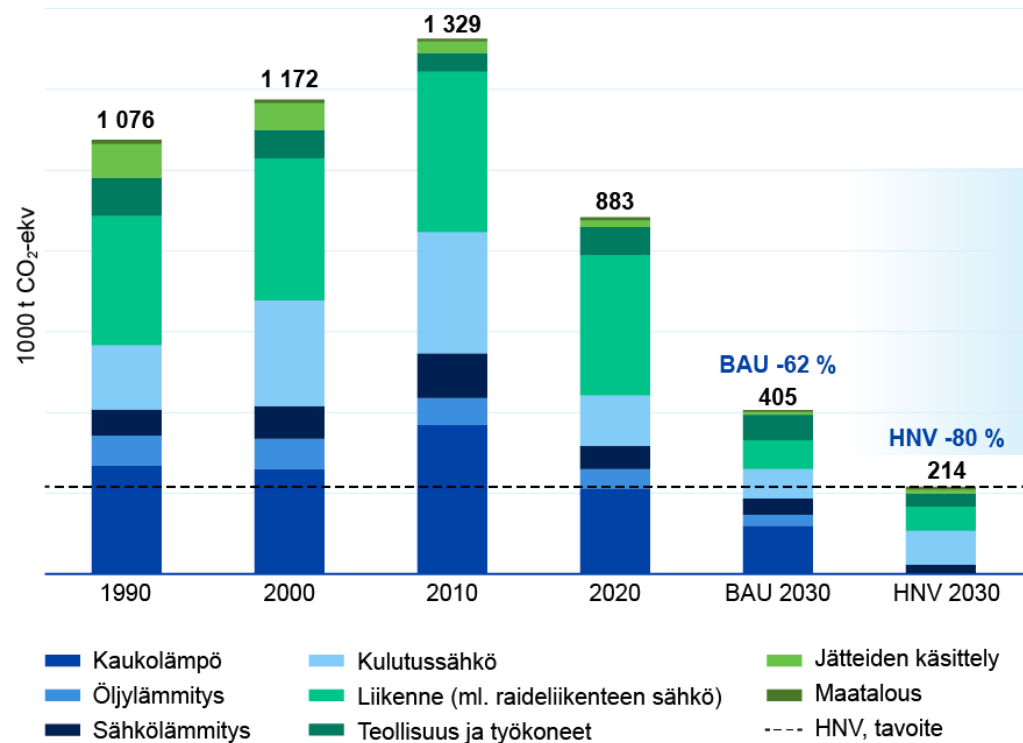
Vantaan ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää kaikkien vantaalaisten yhteistyötä. Alla olevassa Kestävyysoikka-näkymässä näkyy viimeisimpiä tekoja ja ratkaisuja Vantaan alueelta. Kestävyysoikka-palvelusta vastaa Suomen ympäristökeskus. Hiilineutraali ja resurssiviisas Vantaa rakennetaan yhdessä!

	Kalmarin kunta toimittaa tietokoneet uudelleenkäyttöön - ilmastohyöty 360 tonnia hiilidioksidisäästöjä		Vantaan Koivukylään saatiin uusi näppärä ja nopea Sortti-pienasema
	Kiertotalous näkyy Aviapoliksen kehittämisessä		Ekotehokas Vaaralanpuiston päiväkoti
	Yhteishankinta: Ilmalämpöpumput kerrostalon huoneistojen viilennykseen		Hävikistä hyödyksi – Yhteinen pöytä arvostaa ruokahävikkiä
	Resurssiviisasta viherrakentamista Vantaalla		

Vantaan kasvihuonekaasuselvityksessä tarkasteltiin kahta päästöskenaariota

Kuvio 3: Vantaan päästöt vuosina 1990–2020 ja skenaariot vuoteen 2030 (1000 t CO₂-ekv)

Business as usual -skenaario (BAU): päästöt -62 % vuodesta 1990

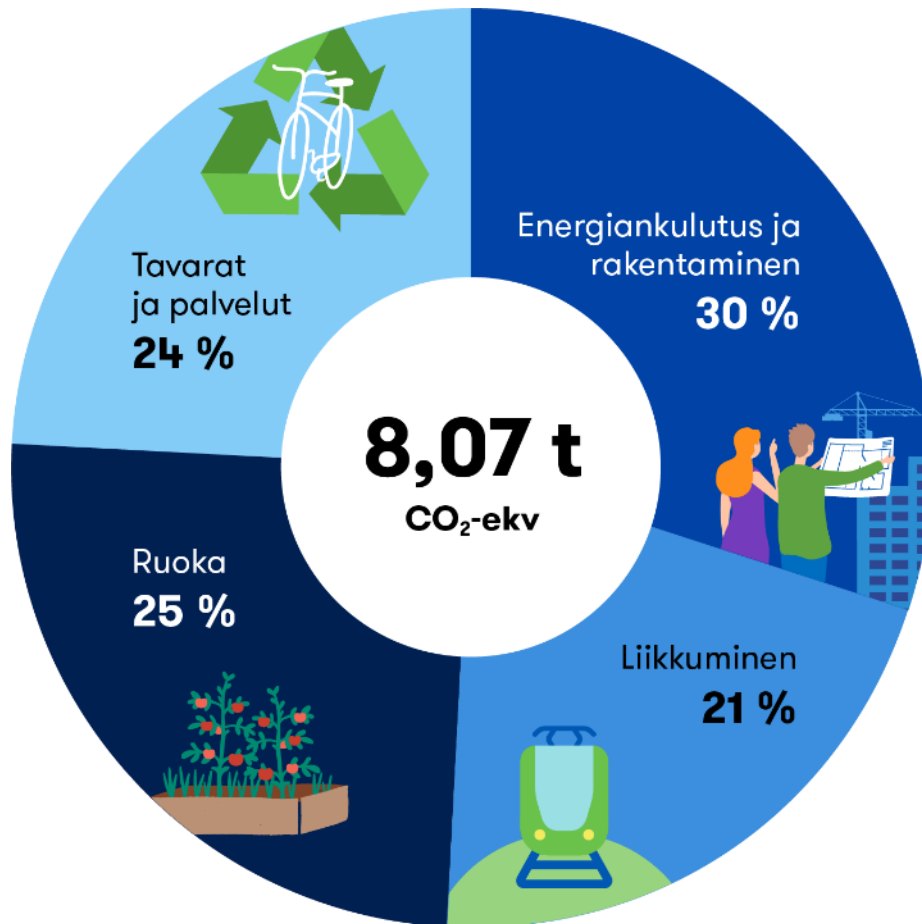
- mukana niiden keinojen vaikutukset, joista on valtiotasolla ja kaupungissa jo päätetty.

Hiilineutraali Vantaa 2030 -skenaario (HNV2030): päästöt -80 % vuodesta 1990

- Hiilineutraali Vantaa 2030 (HNV2030) -skenaario sisältää hiilineutraaliuteen tarvittavat lisävähennykset, joihin Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa.

Lähteet: HSY (Helsingin seudun ympäristöpalvelut), Sitowise Oy.

Kuluttamisen päästöt vs. Hiilineutraali Vantaa -päästöt

Kuvio. Kuluttamisen päästöt asukasta kohden vuonna 2020

Kuvio. Päästöjen tarkastelu / Scope 1, 2 ja 3

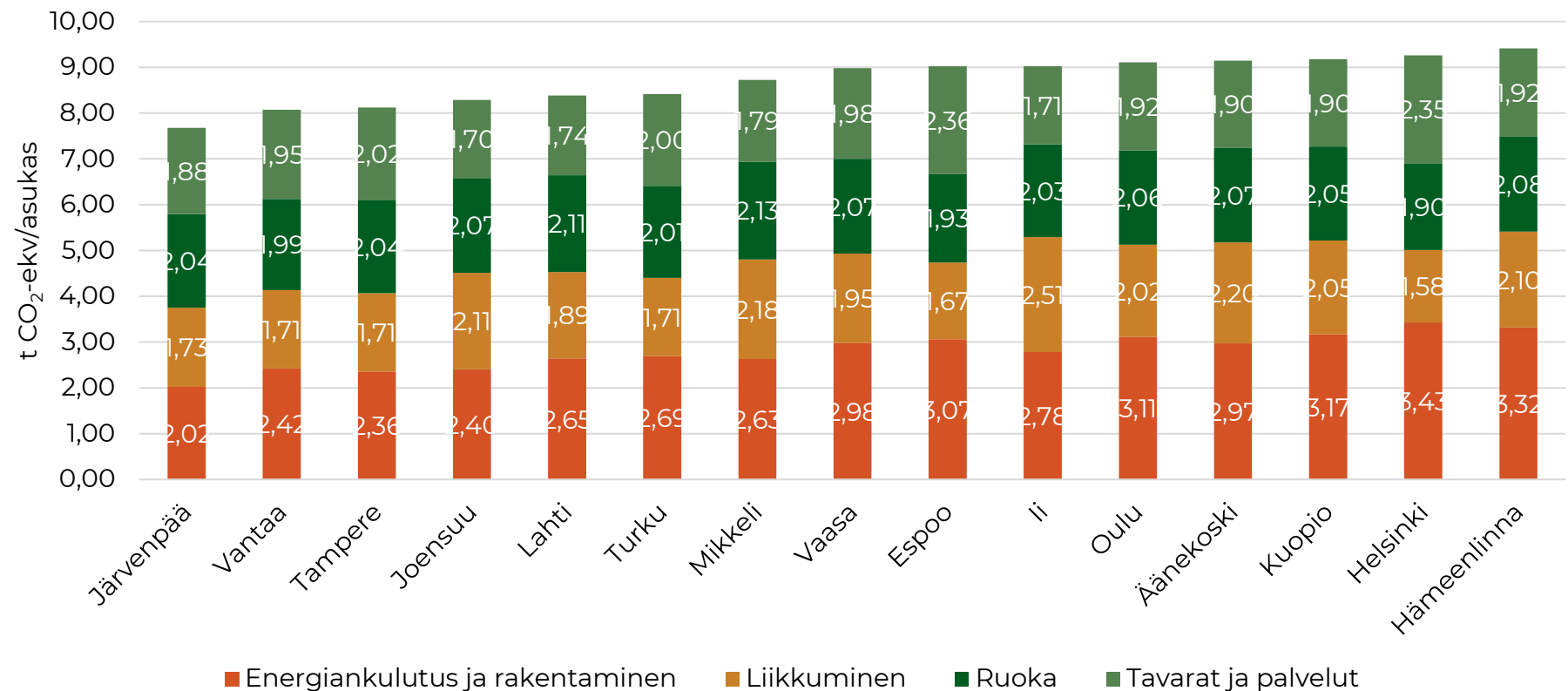
Kuluttamisen päästöt

KULMA-laskentamalli

Sitowisen ja Luonnonvarakeskuksen (kuntien rahoittama) Kulma-laskentamallilla laskettiin vuoden 2020 päästöt ensimmäistä kertaa 15 kunnalle. Vuoden 2022 päästöt lasketaan noin 20 kunnalle.

Energiankulutus ja rakentaminen	
Sähkönkulutus	
Kaukolämpö	
Öljy-, maakaasu- ja puulämmitys	
Rakentaminen	
Liikkuminen	
Henkilöautoliikenne	
Lentoliikenne	
Laivaliikenne	
Ruoka	
Tavarat ja palvelut	
Yksityisen sektorin kulutus	
Julkisen sektorin kulutus	

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTAN VISIO 2030

Hiilineutraali
Vantaa

Suunnittelu ja toteutus
on resurssiviisasta

Luonto on
monimuotoista

Luonnonvaroja
käytetään kestävästi

Toimintatavat ovat
vastuullisia

Hyvinvointia, kilpailu-
kykyä ja elinvoimaisuutta

Yhdyskunta-
rakenne ja liikkuminen

Hiilineutraali
energia

Materiaalien elinkaari
ja kiertotalous

Monimuotoinen
luonto

Hiilinelut ja
kompensointi

Vastuullinen
Vantaa

#innovaatioidenvantaa

Lisätietoja:

[Vantaa.fi/ympäristö ja luonto](https://vantaa.fi/ymparisto_ja_luonto)